

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 13CoE/179/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712202774
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Brixiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2012:7712202774.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v exekučnej veci oprávneného: V., s.r.o., , V. XX, O., IČO: XX XXX XXX zastúpený spoločnosťou U. s.r.o., V. XX, O., IČO: XX XXX XXX proti povinnému: H. E., bytom P. č. XX, okres Q., IČO: 44 25X XXX, o vymoženie 1.562,91 eur s prísl. a trov exekúcie vedenej pred súdnym exekútorom X.. Y. S., Exekútorský úrad O., G. XX, O. pod sp.zn. EX XXX/XXXX, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce zo dňa 27.2.2012, č.k. 11Er/109/2012-13, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvého stupňa.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Okresný súd Q. (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením zo dňa 27.2.2012, č.k. XXEr/XXX/XXXX-XX (ďalej len „uznesenie“) zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie.

V odôvodnení uviedol, že dňa 23.2.2012 bola súdu prvého stupňa predložená žiadosť o udelenie poverenia, zápisnica o návrhu na vykonanie exekúcie a exekučný titul, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, spis. zn. SR XXXXX/XX zo dňa 7.6.2011. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), podľa § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“), podľa § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), podľa § 4 ods. 2 písm. j) a k), ods. 6 a 7 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Z predložených dôkazov zistil, že medzi účastníkmi bola dňa 28.6.2010 uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver vo výške 800,00 eur a povinný sa zaviazal vrátiť poskytnutý úver zvýšený o poplatok za jeho poskytnutie v sume 772,00 eur. Rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu, spis. zn. W. bol povinný zaviazaný zaplatiť oprávnenému sumu 1.562,91 eur spolu s 0,25 % úrokom z omeškania denne zo sumy 1.562,91 eur od 7.2.2011 do zaplataenia, zákonným úrokom vo výške 6 % zo sumy 1.562,91 eur od 4.4.2011 do zaplataenia a nahradiť trovy konania v sume 377,36 eur. Súd prvého stupňa posúdil zmluvu uzavretú medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu, i keď bola označená ako úverová zmluva a bola uzavretá v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, a teda by sa malo jednať o absolútny obchod, ktorý by sa mal výlučne spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Povinný v zmluve vyplnil údaje o mene, priezvisku, bydlisku, rodnom čísle, čísle občianskeho preukazu, čísle účtu, obchodnom mene, mieste podnikania ako aj identifikačné číslo a číslo živnostenského oprávnenia. Zo zmluvy však nevyplýva, že by oprávnený poskytol povinnému úver za účelom podnikania. Povinný vystupoval v zmluve ako spotrebiteľ, ktorý predmetnú zmluvu uzavrel ako fyzická osoba a oprávnený ako dodávateľ, ktorý poskytol povinnému dočasne finančné prostriedky vo forme odloženej platby. Súd mal za to, že zmluva obsahuje niekoľko neprijateľných podmienok. Podľa zmluvy bol povinnému poskytnutý úver vo výške 800 eur, za ktorý mal zaplatiť odplatu vo výške 772 eur. Túto odplatu, ktorá predstavuje

97 % ceny úveru považoval súd za neprimerane vysokú. Z rozhodcovského rozsudku pritom nie je možné zistiť, ktorá suma predstavuje nesplatený úver a ktorá poplatok za jeho poskytnutie. Z uvedeného dôvodu nebolo možné oddeliť jednotlivé sumy, t.j. dovoľené plnenie od plnenia právom nedovoľeného. Súd prvého stupňa poukázal na § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Podľa poslednej vety tohto odseku, ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva. Základná sadzba európskej centrálnej banky platná ku dňu omeškania, t.j. 7.2.2011 bola vo výške 1 %, teda úroková sadzba v zmysle dohody zmluvných strán mala byť najvyššie 9 % ročne a nie 0,25 % denne, ako bola priznaná rozhodcovským rozsudkom. Uvedený úrok predstavuje 91,25 % ročne, z čoho možno usúdiť, že úrok z omeškania je v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Navyše zmluva o úvere neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov, a preto súd poskytnutý úver považoval za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej súd prvého stupňa poukázal na skutočnosť, že zmenka predložená oprávneným bola vystavená na zmenkovú sumu 1.562,91 eura. Keďže zákon o spotrebiteľských úveroch zakazuje splnenie dlhu zmenkou a výnimkou, ak dlžná suma nedosahuje 30 % istiny z poskytnutého úveru v čase jej vyplnenia a oprávnený vyplnil zmenku vo výške celého poskytnutého úveru, konal tak v rozpore so zákonom. Súd poukázal tiež na skutočnosť, že dohoda o vyplnení zmenky, ktorá je súčasťou všeobecných podmienok je v rozpore s ustanovením § 54 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného mal za to, že nakoľko rozhodcovský rozsudok zaväzuje na plnenie právom nedovoľené alebo v rozpore s dobrými mravmi, spôsobuje to nevykonateľnosť exekučného titulu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie zamietol.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený a žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Oprávnený zastával názor, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“). V odôvodnení napadnutého uznesenia absentuje postup, na základe ktorého súd dospel k záveru o aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich spotrebiteľské vzťahy a k aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd prvého stupňa sa vôbec nezaoberal splnením základných podmienok pre vznik spotrebiteľského vzťahu, t.j. existencie spotrebiteľa a dodávateľa. V prejednávanej veci povinný vystupoval pri uzatváraní zmluvy o úvere ako živnostník, t.j. mal postavenie podnikateľa a úver mu bol poskytnutý na účel podnikania, preto tento nie je spotrebiteľom v zmysle zákonných ustanovení. Z uvedeného vyplýva, že úver poskytnutý povinnému nemôže byť ani spotrebiteľským úverom. Oprávnený ďalej poukázal na skutočnosť, že účastníci rozhodcovského konania sa slobodne a po zvážení všetkých náležitostí rozhodcovského konania rozhodli založiť právomoc zvoleného rozhodcovského konania vec prejednať a rozhodnúť v prípade existencie sporu. Ďalej uviedol, že zmenkový právny vzťah je abstraktným právnym vzťahom a z toho vyplýva, že jeho platnosť nie je možné posudzovať z náležitostí platnosti právneho vzťahu, ktorý zmenka zabezpečuje. Zmenka je platnou v prípade, ak obsahuje všetky náležitosti podľa § 1 a § 2 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 191/1950 Zb.“). V prípade biankozmenky je súd oprávnený posudzovať len to, či zmenka bola vypísaná v súlade s dohodou o vyplňovacom práve zmenky (§ 10 zák. č. 191/1950 Zb.). Súd prvého stupňa považoval za nutné uviesť, že zmenkový úrok 0,25 % denne bol v biankozmenke uvedený už pri jej vystavení dlžníkom a tento úrok teda ani nebol predmetom vyplňovacieho práva. Skutočnosť, že zmenkový úrok nemá opodstatnenie v zmluve o úvere, je bez právnej relevancie, nakoľko jeho právny základ sa nachádza v zmenke samotnej ako samotnom, t.j. od zmluvy o úvere odlišnom právnom titule. Tiež citoval § 10 zákona č. 191/1950 Zb. a uviedol, že vyplnená zmenka je platná aj v prípade, ak je vyplnená v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve (existuje exces dohody). Teda aj v prípade riadneho alebo naopak excesívneho vyplnenia zmenky vzniká riadna zmenka a rozdiel spočíva v tom, že v prípade excesívneho vyplnenia má zmenkový dlžník (povinný) právo brániť sa plneniu zo zmenky uplatnením námietok. Rovnako poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. X R. V XX/XXXX. Zdôraznil, že v rozhodcovskom konaní takáto námietka zo strany povinného vznesená nebola, pričom povinný bol o podanom návrhu aj jeho obsahu riadne upovedomený, a teda v zmysle vyššie uvedeného súd nemal bez existencie vznesenej námietky dôvod zaoberať sa platnosťou zmenky, a teda nemal dôvod zamietnuť poverenie pre súdneho exekútora.

Na súde prvého stupňa vo veci konal a rozhodoval vyšší súdny úradník. Zákonný sudca o odvolaní oprávneného proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka v súlade s § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) rozhodol tak, že mu nemieni vyhovieť, preto predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal oprávnený v zákonnej lehote, preskúmal uznesenie podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p., ako aj konanie mu predchádzajúce, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Po preskúmaní uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na doplnenie jeho odôvodnenia a k odvolaniu oprávneného uvádza nasledovné:

Oprávnený v podanom odvolaní namietal posúdenie právneho vzťahu medzi oprávneným a povinným ako spotrebiteľského a nezákonné preskúmavanie zmenkového právneho vzťahu.

Odvolací súd z predloženého súdneho spisu zistil, že medzi oprávneným a povinným bola dňa 28.6.2010 uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX, v zmysle ktorej oprávnený poskytol povinnému úver vo výške 800 eur.

Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zákon sa nevzťahuje na zmluvy

- a) o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu,
- b) o nájme, ktoré nezabezpečujú prevod vlastníckeho práva na nájomcu,
- c) o poskytnutí úveru bez platby úroku alebo akéhokoľvek poplatku,
- d) na základe ktorých sa neukladá žiadny úrok, ak spotrebiteľ súhlasí so splatením úveru jednou splátkou,
- e) o poskytnutí úveru do hodnoty v Sk zodpovedajúcej 200 EUR a nad hodnotu v Sk zodpovedajúcu 20 000 EUR; ak je na rovnaký účel uzavretých viac zmlúv o spotrebiteľskom úvere medzi tým istým veriteľom a spotrebiteľom, súhrn všetkých zmlúv o spotrebiteľskom úvere sa považuje za jediný spotrebiteľský úver,
- f) na ktorých základe sa vyžaduje, že spotrebiteľ úver splatí v lehote nepresahujúcej tri mesiace alebo maximálne štyrmi splátkami v lehote nepresahujúcej 12 mesiacov,
- g) o sústavnom poskytovaní služieb, za ktoré spotrebiteľ platí počas ich poskytovania v splátkach.

Podľa § 1 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, zákon sa nevzťahuje ani na úver formou povoleného prečerpania peňažných prostriedkov na bežnom účte poskytnutý bankou iným spôsobom ako na kreditnú kartu.

Podľa § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

V právnom poriadku Slovenskej republiky je úverová zmluva upravená v Obchodnom zákonníku, ktorý možno aplikovať bez ohľadu na to, či je úver poskytovaný spotrebiteľovi, alebo podnikateľskému subjektu - fyzickej osobe, alebo právnickej osobe. Zákon o spotrebiteľských úveroch upravuje úverové vzťahy v prípade, keď je úver poskytovaný spotrebiteľovi mimo jeho podnikateľskej činnosti alebo povolania a vo vzťahu k Obchodnému zákonníku má účinky normy lex specialis. Spotrebiteľské zmluvy sú také zmluvy, ktoré uzatvárajú poskytovatelia služieb o určitom rovnakom predmete plnenia opakovane s veľkým počtom zákazníkov - spotrebiteľov. Návrh týchto zmlúv pripravujú poskytovatelia služieb na vopred predtlačенých tlačivách, čo je zjavné aj v prejednávanej veci a vyplýva to z tlačiva predmetnej zmluvy o úvere. Spotrebiteľ - povinný nemal možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah navrhovanej zmluvy o úvere - spotrebiteľskej zmluvy, nemohol vyjednávať, jedinou jeho alternatívou bolo prijatie, alebo neprijatie návrhu.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom, ktorý poskytuje spotrebiteľský úver je fyzická alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania. Z výpisu z obchodného registra vedeného Okresným súdom O. I odvolací súd zistil, že oprávnený je právnickou osobou, ktorá má v predmete činnosti od 14.3.2001 poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, teda je oprávnený poskytovať spotrebiteľské úvery. Podľa § 1 ods. 2 písm. e) spotrebiteľským úverom je úver od 200,00 eur (6 000,00 Sk) do 20 000,00 eur (600 000,00 Sk), čo znamená, že aj výška predmetného úveru zodpovedá rozpätiu, v ktorom možno poskytovať spotrebiteľské úvery. Predmetný úver spĺňa aj ostatné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle §§ 1, 2, 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože oprávnený predmetnou zmluvou o úvere poskytol povinnému peňažné prostriedky dočasne, vo forme odložených splátok úveru, povinný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené s úverom - všetky náklady, vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru.

Povinný predmetnou zmluvou o úvere síce vyhlásil, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon podnikania, čo však bez ďalšieho nevyklučuje vec z režimu spotrebiteľských úverov. Ustanovenie § 3

ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch hovorí, že spotrebiteľom nie je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na výkon podnikania, avšak v prípade, ak zmluva o úvere obsahuje len všeobecný údaj o uzavretí tejto zmluvy na účel podnikania, ktorý však neposkytuje odpoveď na otázku, akú podnikateľskú činnosť povinný vykonáva a aký konkrétny súvis s takýmto podnikaním či predmetom činnosti uzavretie zmluvy má, nemožno takúto zmluvu vyňať z aplikácie zákona o spotrebiteľských úveroch. V prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, nesie dôkazné bremeno veriteľ (oprávnený) a existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo však oprávnený neurobil.

Zmluva o úvere uzavretá medzi oprávneným a povinným je teda zmluvou o spotrebiteľskom úvere, aj keď ju účastníci konania takto nenazvali a v písomnej zmluve ju označili „Zmluva o úvere“ uzavretá dole uvedeného dňa v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, pretože podľa § 41a Občianskeho zákonníka, ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Predmetná zmluva spĺňa všetky náležitosti spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 - § 54 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, preto ju súd prvého stupňa správne posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu.

Čo sa týka posúdenia zmenky, ktorou účastníci zabezpečili svoj vzťah vyplývajúci zo Zmluvy o úvere, odvolací súd uvádza, že existencia zabezpečujúcej zmenky nie je právne významná vo vzťahu k preskúmaniu právomocí rozhodcovského súdu vo veci konať. Ako vyplýva z napadnutého uznesenia, dôvodom pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola neplatná rozhodcovská doložka, ktorú súd prvého stupňa preskúmal na základe § 45 ZoRK a § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej, ako aj materiálnej. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že právny vzťah účastníkov konania, ktorý rozhodcovský súd posudzoval, bol zabezpečený biankozmenkou. Odvolanie oprávneného je teda v tomto smere nedôvodné.

Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Oprávnený nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a ostatným účastníkom preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.